

Cenâb-ı Hak dünyâ hayâtını bir imtihan âlemi olarak yaratmış, bu yüzden insanoğlunu hayra da şerre de temâyül edebilecek bir kâbiliyet ile techîz etmiştir. Dolayısıyla her bir kulun içdünyâsı, hak ile bâtıl ve hayır ile şer temâyülleri arasında bir m&uumlc;âdele sahasıdır. Cenâb-ı Hak, kullarının bu m&uumlc;âdeleden gâlip çıkarak cennete nâil olabilmeleri için onlara başta peygamberler olmak üzere hidâyet rehberleri lütfetmiştir. Bu ilâhî yardıma rağmen, insanların pekçoğu gafleti bertaraf edemedikleri için yaratılışlarındaki nefsânî arzuları azgınlAŞıracak bir yol tutarlar. Böyle kimselerde görülen en çirkin iki vasıf da “kibir ve ucub”dur. Kibir, kendinden başkasını hor ve hakir görmek; ucub ise, kendini beğenmek ve şahsını başkalarından üstün bilmektir. Kibir ile ucub birbirinden ayrılmayan iki çirkin vasıftır. Bu illetlerin netîcesi, dünyâda huzursuzluk, âhirette ise ilâhî azap tecellîleridir. Bu iğrenç huylar, kişinin kalbi ile güzel ahlâk arasına çekilen birer mânevî âfet perdesidir. Kibir ve ucub sâhibi kişi, herkesi küçük görme iletine müptelâ olduğu için “gayz, kin, yalan, iftirâ ve öfke” gibi her türlü nefsânî kötülüğü sînesinde barındırır ve netîcede rûhuna zehir saçar. Diğer yandan bunların ziddi olan “tevâzu, merhamet, samimiyet, doğruluk, kanaat” gibi ne kadar insanî güzellipler varsa, onlara da meniliklerdeki şiddetti nispetinde vedâ eder.

Çünkü cennete girmeye mânî olan bu cehennemî vasıflar, ahlâkî kıymetler ile bir arada barınamaz. Ashâb-ı kirâmdan Hazret-i Câbir -radiyallâhu anh- diyor ki: Birgün Rasûlullâh -sallâllâhu alehi ve sellem-’e gittim ve kapısını çaldım. Rasûl-i Ekrem Efendimiz: “–Kim o?” diye sordular. “–Benim!” diye cevap verdim. Bunun üzerine Allâh Rasûlü -sallâllâhu alehi ve sellem-: “–Benim, benim!” diye tekrar etti. Gâliba bu cevâbımdan hoşlanmamıştı.”[\[1\]](#) Şârihler, bu hadîsin şerhinde işârî mânâya da yer vermişlerdir: Peygamber Efendimiz, Hazret-i Câbir’in “ben” demesinden râzı olmadığı. Çünkü; “ben” sözünde benlik, kibir ve büyüklük vardır. Hadisi şerifte “Kim ben ben derse onda şeytanı vasıf vardır. Âyet-i kerîmelerde buyrulur: وَلاَ تُصَعِّرْ خَدَّكَ لِلنَّاسِ وَلاَ تَمْشِ فِى اْلاَرْضِ مَرَحًا اِنَّ اللهَ لاَ يُحِبُّ كُلَّ مُخْتَالٍ فَخُورٍ

وَاقْصِدْ
فِى مَشْيِكَ
وَاغْضُضْ
مِنْ
صَوْتِكَ
اِنَّ
اَنْكَرَ
اْلاَصْوَات&#16
16; لَصَوْتُ
الْحَمِيرِ
“Küçümseyerek insanlardan yüz çevirme! Ve
yeryüzünde böbürlenerek yürüme! Zîrâ Allâh,
kendini beğenmiş, övünüp duran kimseleri aslâ sevmez!
Yürüyüşünde tabiî ol! Sesini alçalt!.....”[\[2\]](#)
وَلاَ تَمْشِ
فِى
اْلاَرْضِ
مَرَحًا
اِنَّكَ لَنْ
تَخْرِقَ
اْلاَرْضَ
وَلَنْ
تَبْلُغَ
الْجِبَالَ
طُولاً “Yeryüzünde
böbürlenerek dolaşma. Çünkü sen (ağırlık ve azametinle) ne yeri
yarabilir ne de dağlarla ululuk yarışına girebilirsin.”[\[3\]](#) Birgün, Rasûlullâh
-sallâllâhu aleyhi ve sellem- şöyle buyurdular: لاَ
يَدْخُلُ
النّارَ
أحَدٌ في
قَلْبِهِ
مِثْقَالُ
حَبَّةٍ مِنْ
خَرْدَلٍ
مِنْ
إيمَانٍ، و
لاَ يَدْخُلُ
الْجَنَّةَ
أحَدٌ في
قَلْبِهِ
مِثْقَالُ
حَبَّةٍ مِنْ
خَرْدَلٍ
مِنْ كِبْرٍ
“Kalbinde hardal tanesi kadar îmân olan hiçbir kimse cehenneme girmez.
Kalbinde hardal tanesi kadar kibir bulunan hiçbir kimse de cennete giremez.”[\[4\]](#)
Ebedî saâdet için kalbdeki îmânın ne büyük bir cevher

olduğunu, buna mukâbil insanın rûhunu zehirleyen kibrin de ne kadar vahim bir âhiret felâketi olduğunu vurgulayan  u Hadisi  erife bakalım.  bnu Mes'ud (radiyallahu anh) anlatiyor: "Resulullah (aleyhissalâtu vesselâm): لاَ يَدْخُلُ الْجَنَّةَ مَنْ كَانَ في قَلْبِهِ مِثْقَالُ ذَرَّةٍ مِنْ كِبْرٍ. "Kalbinde zerre miktar kibir bulunan kimse asla cennete girmeyecektir!" buyurmu tu.

 فقَالَ رَجُلٌ: إنَّ الرَّجُلَ يُحِبُّ أنْ يَكُونَ ثَوْبُهُ حَسَناً وَنَعْلُهُ حَسَنَةً؟ فقَالَ: إنَّ اللّهَ تَعالى جَمِيلٌ يُحِبُّ الْجَمَالَ؛ اَلْكِبْرُ بَطْرُ النّاسِ Bir adam: “−Yâ Rasûlallâh!  nsan elbisesinin, ayakkabisinin güzel olmasini istemez mi?” deyince, Rasûl-i Ekrem -sallâllâhu aleyhi ve sellem-  u karşılı  verdi: “− \$üphesiz ki Allâh güzeldir; güzelli  sever. Kibir (ise nîmetleri kendinden bilerek) hakkı inkâr etmek ve  nsanlar  küçük görmekтир.”[5] Yine Rasûlullâh -sallâllâhu aleyhi ve sellem-, kat  kalpli, kaba, cimri kimselerle birlikte, kurularak yürüyen kibirli  nsanlar n da cehennem ehlinden olduğunu belirtmis[6] ve: لاَ يَنْظُرُ اللّهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ اللى مَنْ جَرَّ إزَارَهُ بَطَراً  bnu Ömer (radiyallahu anhümâ) anlatiyor: "Resulullah (aleyhissalâtu vesselâm) buyurdular ki: "Allah, kiyamet günü, büyüklenecek elbisesini sürüyenin

yüzüne bakmayacaktır." [7] Ve yine "Elbiselerini kibirle yerde sürüyen kimseye Allâh merhamet nazarıyla bakmaz." (Müslim, Libâs, 42) buyurmuştur. Kibir ve ucbun ne ağır bir cürüm olduğunu tebârüz ettiren diğer hadis-i şerîflerde de şöyle buyurulmuştur: "Cennet ile cehennem münâkaşa ettiler. Cehennem: «−Bende zorbalar ve kibirliler var.» dedi. Cennet: «−Bende zayıflar ve yoksullar var.» dedi. Bunun üzerine Allâh Teâlâ onların çekişmesini şöyle hâlletti: «−Ey cennet! Sen benim rahmetimsin, dilediğime seninle merhamet ederim. Ey cehennem! Sen de benim azâbımsın. Dilediğime seninle azâb ederim. Ben, her ikinizi de dolduracağım." [8] #1604;#1575;#1614;#1510;#1614;#1586;#1575;#1604;#1615;#1575;#1604;#1585;#1617;#1614;#1580;#1615;#1604;#1615;#1610;#1614;#1584;#1618;#1607;#1614;#1576;#1615;#1576;#1616;#1606;#1614;#1601;#1618;#1587;#1616;#1607;#1616;#1581;#1614;#1578;#1617;#1609;#1610;#1615;#1603;#1618;#1578;#1614;#1576;#1614;#1601;#1610;#1575;#1604;#1618;#1580;#1614;#1576;#1617;#1614;#1575;#1585;#1616;#1610;#1606;#1614;#1601;#1614;#1610;#1615;#1589;#1616;#1610;#1576;#1615;#1607;#1615;#1605;#1614;#1575;#1571;#1589;#1614;#1575;#1576;#1614;#1607;#1615;#1605;#1604;#1618;#1615;#1604;#1615;#1604;#1616;#1604;#1618;#1605;#1614;#1604;#1616;#1603;#1614;#1614;#1574;#1616;#1603;#1614;#1577;#1616;#1575;#1587;#1618;#1580;#1615;#1583;#1615;#1608;#1575;#1604;#1616;#1575;#1583;#1614;#1605;#1614;#1601;#1614;#1587;#1614;#1580;#1614;#1583;#1615;#1608;#1575;#1575;#1616;#1604;#1617;#1614;#1575;#1575;#1614;#1576;#1609;#1608;#1614;#1575;#1587;#1618;#1578;#1614;#1603;#1618;#1576;#1614;#1585;#1606;#1614;#1605;#1616;#1606;#1614;#1575;#1604;#1618;#1603;#1614;#1575;#1601;#1614;#1575;#1615;#1604;#1616;#1604;#1618;#1605;#1614;#1575;#1582;#1614;#1604;#1614;#1602;#1618;#1578;#1615;

بِيَدَىَّ
اَسْتَكْبَرْتَ اَمْ
كُنْتَ مِنَ
الْعَالِينَ
“…Böbür lendin mi, yoksa gerçekten yücelmiş olanlardan
misin?” [\[11\]](#) buyurmak sûretiyle de, onun secde etmeyişinin gerçek
yücelikle bir alâkasının bulunmadığını ve sadece büyüklük
kuruntusundan kaynaklandığını beyân etmiştir. Demek ki “ben” iddiâsı,
mânevî yolun bir nevî kanseridir. İblis, meleklerin hocası iken benliği
yüzünden ebedî hüsrâna dûçâr olmuştur. Nemrud
da, Hazret-i İbrâhîm’in “tevhid dâvâsı” karşısında
kibre kapılarak: “Ben, İbrâhîm’in söyıldığı semâların Rabbine
harp îlân ediyorum.” dedi. Böylece büyüklük taslayıp
etrafındakilere böbürlemek sûretiyle, kudret ve azametini değil, bilâkis
hamâkat ile alçaldığı seviyesini ortaya koydu. Ebû Cehil ve emsâlleri de
Rasûl-i Ekrem -sallâllâhu aleyhi ve sellem- Efendimiz’in
nübüvvetini vicdânen kabul ettikleri hâlde, nefşâniyetleri sebebiyle
inkâr etmişlerdi. Zîrâ îmân ederek, o zamanlar ekseriyeti zayıf ve
kölelerden oluşan mü’minlerin safında yer almayı gururlarına yediremedikleri
için budalaca bir inada sürükleňmişler ve:
وَقَالُوا
لَوْلاَ
نُزِّلَ
هَذَا
الْقُرْاَنُ
عَلَى رَجُلٍ
مِنَ
الْقَرْيَتََي
نِِ عَظِيمٍ
“…Bu Kur’ân, iki şehirden bir büyük adama indirilse olmaz
miydi?” [\[12\]](#) diyecek kadar kibir ve ucbun gayyâlarına düşmüşlerdi.
Hazret-i Peygamber -sallâllâhu aleyhi ve sellem-’in saâdet rehberliğini ve
getirdiği istikbâl haberlerini teşekkürlerle, minnetlerle karşılaşacakları yerde -ne
hazındır ki- kibir ve gururları sebebiyle çok çetin bir inatla, yüz kızartıcı
menîliliklerle, alay, hakaret ve iz’âclarla karşılamışlardır. Firavun da, vezîri
Hâmân’a: وَقَالَ
فِرْعَوْنُ
يَاهَامَانُ
ابْنِ لِى
صَرْحاً
لَعَلِّى
اَبْلُغُ
اْلاَسْبَابَ
&#14; “–Bana tuğla pişirip yüksek bir kule yap ki, şu Mûsâ’nın
Rabbini araştırıyorum.” [\[13\]](#) diyecek kadar ahmaklaşmıştır. Bu ahmaklar silsilesinin yakın
tarihimizdeki temsilcilerinden Rus astronot Gagarin’in: “–Ben
gökyüzünde Allâh’a rastlamadım.” demesi de aynı

ahmaklığın tekerrüründen başka bir şey değildir. Gümüşlerin
icirc;macirc;n guumzelliği ve ahlacirc;kicirc; fazicirc;letlerle tezyicirc;n edilebilmesi,
ancak “kibir ve ucub”dan temizlenmesiyle muummkuumnduum;r. Geliştiği yeri
duumşuumnmeden, gideceği yeri hesacirc;ba katmadan, kendisine tuumrluum;
nicirc;met ve imkacirc;nlar bahşeden Allacirc;lacirc;’nın emirlerine
muhacirc;lefet ile kibre saplanmak, ne hazır bir gaflet ve ne korkunç bir acirc;hiret
sefacirc;letidir. Muumtekebbir Kisrâları kırıp yerin dibine geçiren, zacirc;lim
Kayzerleri helacirc;k fırtınalarıyla savuran, Firavunlara azap denizinin ortasında
çâresizlik ve acziyetin en fecicirc;sini tattıran kibir ve ucbun, bu nevicirc; hazır
akibetlerini hatırlan çikarmamak icirc;cacirc;b eder. Duumnyacirc; ve acirc;hiret
hayacirc;tına bu derecede zarar veren kibir ve ucub da, diğer menfî temâyuumller
gibi -mutlak ûrette değilse de- kontrol altına alınarak bertaraf edilebilir. Yeter ki
Allacirc;h’n emir ve nehiyelerine lacirc;yıkıyla gümşenümlili verilebilsin.
Zicirc;râ İslacirc;m, yalnız kibir ve ucbu değil, benzer buumltuumn menfîlikleri
bertaraf etmek, muumsbet temâyuumller de, geliştirmek husucirc;sundaki
reçetelerin en muumkemmellerine sâhiptir. Bunların hayatı tatbiki için de,
Rasucirc;lullacirc;h -sallacirc;llacirc;hu aleyhi ve sellem-’in numûne-i
imtisacirc;l hacirc;l ve tavırları çok zengin bir fiilî kistaslar deryacirc;sı teşkî eder.
Yacirc;ni Allacirc;h’n râzı olacağı bir hayat yaşayabilmek için,
ilacirc;hî emirleri doğru öğrenmek, bunları tatbik husucirc;sunda Allacirc;h
Rasucirc;luum; -sallacirc;llacirc;hu aleyhi ve sellem-’i elden geldiğince taklîde
çalışmak ve buumltuumn guumç ve imkacirc;nları Allacirc;h’n
rizacirc;sını kazanmaya yönlendirmek şarttır. Bu, işin zacirc;hirî kısımıdır. Bir de
mânevî veche vardır. O da, guumzel ahlacirc;k sâhibi olmak
husucirc;sunda Cenâb-ı Hakk’a dâimî bir duâ ve ilticâ
hacirc;linde bulunarak haramlardan korunmaya çalışmaktadır. Zicirc;râ, haram
gidacirc; ve gacirc;filacirc;ne davranışlar, negatif enerji vermek sûretiyle idracirc;ki
matlaştırır. Ayrıca, rucirc;hunu tasfiye ederek mânen yuumcelmiş kimselerle
berâber olmaya da dikkat edilmelidir ki, onların rucirc;hacirc;ni yetinden istifâde
edilebilsin. Buumtuumn bu mânevî ölçuuml;lere riâyet edildiği
takdirde bertaraf edilemeyecek bir menfîlik yoktur. Sâlih ve sâdık kimselerle
berâber olmak tedbîri de, fevkalâde ehemmiyetlidir. Zicirc;râ hacirc;ller
sârîdir. Kişiye, muhabbet duyduğu kimsenin muumsbet veyâ menfî
kaderinden bir pay isâbet eder. Bu yuumzden kişi, ünsiyet ettiği insanlara dikkat
etmek mecbucirc;riyetindedir. Cenâb-ı Hak âyet-i kerîmede:
#1610;#1614;#1570;#1575;#1614;#1610;#1617;#1615;#1607;#1614;#1575;
#1575;#1604;#1617;#1614;#1584;#1616;#1610;#1606;#1614;
#1575;#1614;#1605;#1614;#1606;#1615;#1608;#1575;
#1575;#1578;#1617;#1614;#1602;#1615;#1608;#1575;
#1575;#1604;#1604;#1607;#1614;
#1608;#1614;#1603;#1615;#1608;#1606;#1615;#1608;#1575;
#1605;#1614;#1593;#1614;
#1575;#1604;#1589;#1617;#1614;#1575;#1583;#1616;#1602;#1616;#1610;#1606;#1614; “Ey îmân edenler! Allacirc;h’tan korkun ve sâdıklarla
berâber olun!” [14]nbsp; buyurmaktadır. Yacirc;ni sâdıklarla
berâberlik, onların hacirc;lleriley hacirc;llenmek istikâmetinde bir rucirc;hacirc;
alışveriş imkacirc;nı sağlar. Diğer taraftan insanda fitrî bir sermâye olarak bulunan
kibir duygusu, iki ağızlı bir bıçak gibi hayra da şerre de kullanılmaya muumsâittir.

Bu yüzden makbûl olan; bu temâyülü mutlak bir sûrette yok etmek değil, onu kontrol altına alıp hayra istikâmetlendirmektir. Zîrâ fitrî bir sermâye olan kibir temâyülünü kullanmanın câiz, hattâ gerekli olduğu durumlar da vardır. Nitekim bunlardan biri olmak üzere; “Kibirliye karşı kibir, sadakadır.” [\[15\]](#) buyrulmuştur. Yine İslâm’a karşı mütecâviz bir durumda olan inançsızlara ve fâsıklara karşı İslâm’ın izzet ve haysiyetini muhâfaza etmek için yapılan tekebbür de makbûl sayılmıştır. Zîrâ böyle durumlarda bu fitrî sermâye yerinde, haklı ve müsbet bir sûrette kullanılmış olur ki, o zaman “vakar” adını alır. Vakar da, tevâzû gibi ahlâk-ı hamîdedendir. Zîrâ Cenâb-ı Hak, râzı olduğu kullarının vasıflarını bildirdiği âyet-i kerîmede: وَالَّذِينَ لاَ يَشْهَدُونَ الزُّورَ وَاِذَا مَرُّوا بِاللَّغْوِ مَرُّوا كِرَامًا “(O sâlih kollar), yalan yere şâhitlik etmezler, boş sözlerle karşılaşlıklarında vakar ile (oradan) geçip giderler.” [\[16\]](#) buyurmaktadır. Nasıl ki tevâzûnun gerekli olduğu durumlarda kibir göstermek, çirkin ve iğrenç ise, vakar vasıfdaki tekebbürün câiz ve hattâ gerekli olduğu durumlarda tevâzû göstermek de zillettir. Yâni yaratılıştaki bütün istîdatları lâyık olduğu ölçüde tutmak ve onları İslâm’ın çizdiği hudutlar çerçevesinde kullanmak lâzımdır. Hayâtı numarasız gözlükler gibi tavır yeknesaklılığı içinde yaşamak, İslâm nazarında ne makbul sayılan, ne de arzu edilen bir durumdur. Zîrâ yeri geldiğinde zehir bile şifâ olur. Velhâsıl, ebedî saâdet için, hayatı, sonsuz ilim sâhibi olan Hak Teâlâ’nın emirleri istikâmetinde yaşamak ve bu emirlerin -tâbir câizse- mantığını kavrama husûsunda büyük bir hassâsiyet göstermek şarttır. Cenâb-ı Hak, ilâhî intikam ve kahrını celbeden iğrenç vasıflardan lâyık vechile sakınabilmeyi cümlemize nasîb eylesin. Bizleri, İslâm’ın izzet ve vakarını taşıyan, ilâhî kudret ve azameti karşısında ise “hiçliğini” idrâk edip haddini bilen, yersiz övünmelerden sakınan ve: وَعِبَادُ الرَّحْمَنِ الَّذِينَ يَمْشُونَ عَلَى اْلاَرْضِ هَوْنًا وَاِذَا خَاطَبَهُمُ الْجَاهِلُونَ قَالُوا

سَلاَمًا “O Rahmân’in (has) kulları ki, yeryüzünde mütevâzî olarak dolaşırılar…” [17]   âyet-i kerîmesinden Iâyıkıyla hissedâr olan kullarından eylesin! Âmîn!   Bu Vaaz Osman Nuri Topbaş Hoca efendinin Yıl: 2004 Ay: Ekim Sayı: 10 Tarih ve sayılı ŞEBNEM DERGİSİNDEKİ yazısından hazırlanmıştır.   [1] Buhârî, İsti’zân, 17 [2] Lokmân, 18-19 [3] el-İsrâ, 37 [4] Müslim, &lcirc;mân, 148-149 [5] Müslim, &lcirc;mân, 147; Tirmizî, Birr, 61 [6] Buhârî, Eymân, 9; Müslim, Cennet, 46. [7] İbrahim Canan, Kutub-i Sitte Tercüme ve Şerhi, □□Akçağ Yayınları: 15/31 [8] Müslim, Cennet, 34 [9] Tirmizî, Birr, 61 [10] el-Bakara, 34 [11] Sâd, 75 [12] ez-Zuhraf, 31 [13] Mü’min-36 [14] et-Tevbe, 119 [15] Münâvî, Feyzü’l-Kadîr, IV, s. 366/5299 [16] el-Furkân, 72 [17] el-Furkân, 63

[islam ve Hayat,Güncel Vaaz ve Hutbeler](#)